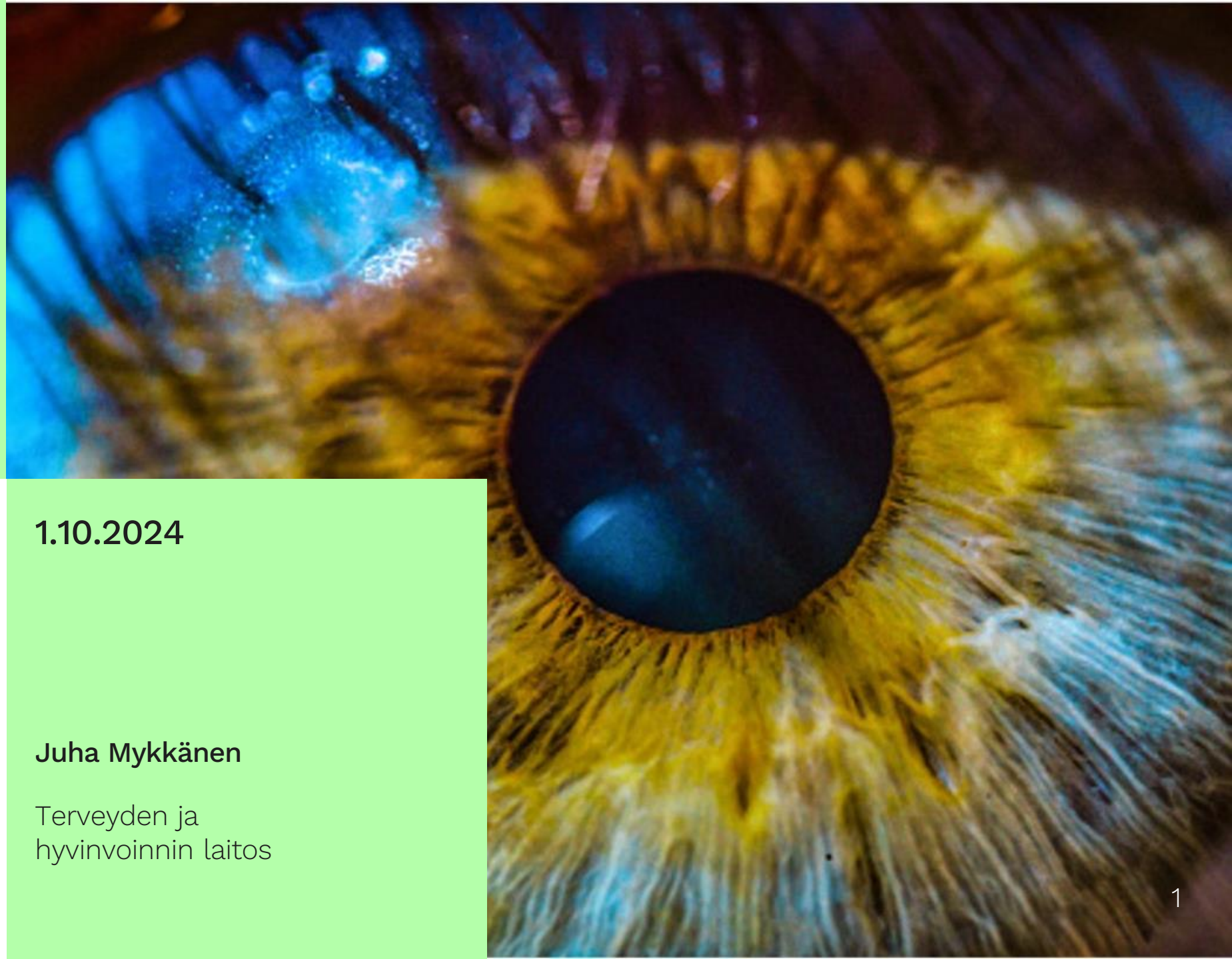

Ajanvarauksen yleiskuva

1.10.2024

Juha Mykkänen

Terveys ja
hyvinvoinnin laitos

Kanta

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Ajanvaraustietojen saatavuus ja yhteentoimivuus

Yhtenäiset vaatimukset ja ajanvaraustietojen saatavuus Kanta-palvelujen kautta mahdollistavat tietojen paremman hyödyntämisen hyvinvointialueiden ja muiden sote-palveluntuottajien sisällä ja niiden välillä

Hyödyt kansalaiselle

Kansalaisen mahdollisuudet vaikuttaa palveluihinsa paranevat

- Sujuva aika- ja paikkariippumaton asiointi ml. aikojen siirrot ja perumiset
- Eri palveluiden ajanvaraustiedot näkyviin Omakantaan

Hoidon ja palvelujen sujuvuus paranee

- Päällekkäisten varausten ja palvelujen välttäminen helpottuu
- Ajanvarauksia voidaan suunnitella paremmin, esim. yhdistää käyntejä samalle päivälle

Hyödyt ammattilaiselle

Hoitaminen ja palvelun toteutus sujuvoituu

- Asiakkaan palveluiden tilanteesta saa paremman kokonaiskuvan
- Järjestelmät toimivat paremmin yhdessä

Työaika säästyy asiakastyöhön

- Hallinnollinen työ ja yhteydenotot vähenevät

Hyödyt palvelujärjestelmälle

Toiminta tehostuu

- Palvelun toteuttaja vastaa edelleen varattavista resursseista
- Resurssien hallinnointi tehostuu
- Palvelutaso paranee käyttämättömien aikojen vähetessä
- Mahdollisuus tukea esimerkiksi joustavaa palvelupaikan valintaa
- Ajanvaraustietojen pitkäaikaissäilytys

Tiedolla johtaminen mahdollistuu

- Yhdenmukainen tieto tukee esim. palvelujen toteutumisen ja hoitoonpääsyn seurantaa

Ajanvaraustietojen saatavuus / toimijat ja järjestelmät

Julkinen

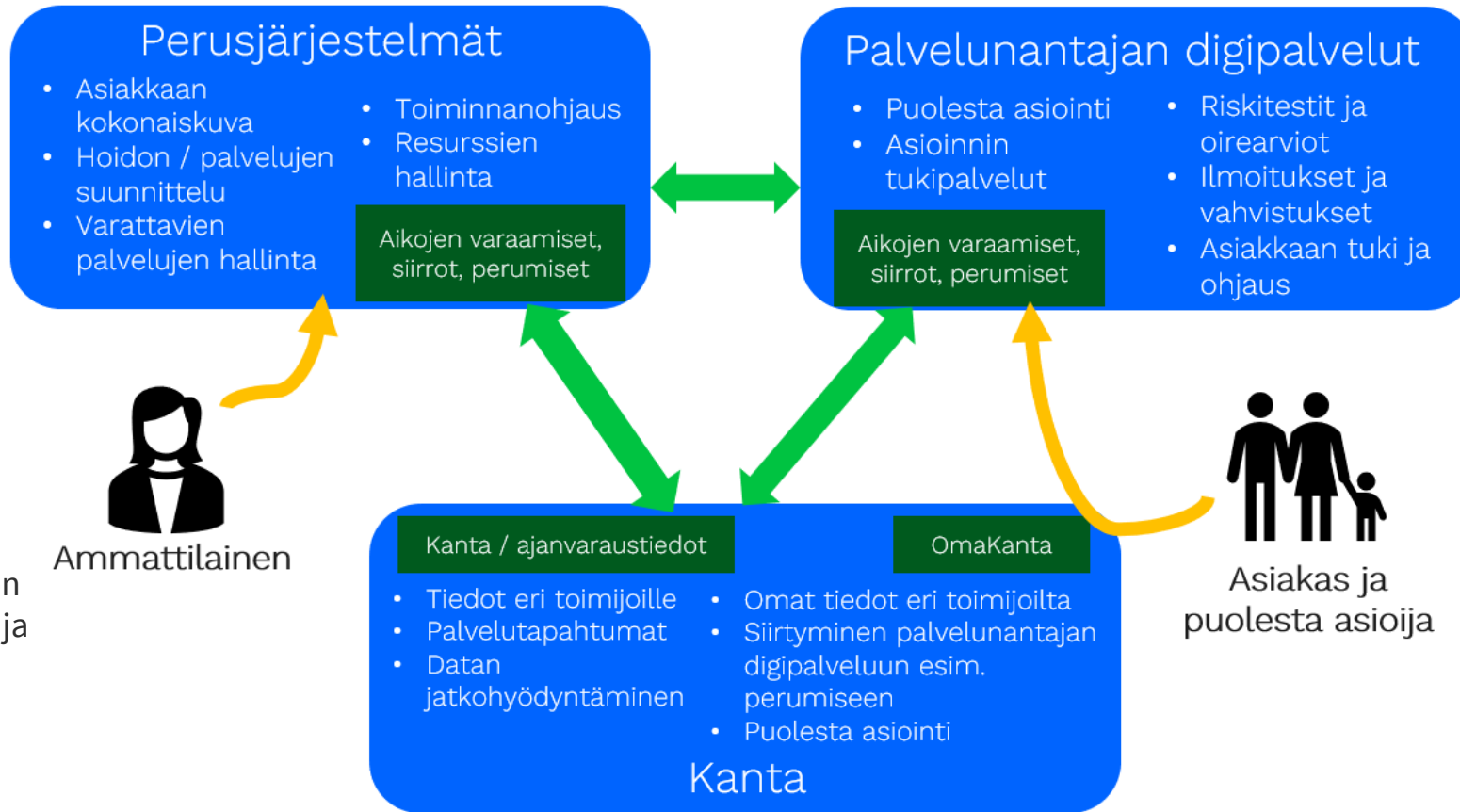
Alueet ja yksityiset palveluntajat voivat toteuttaa ajanvarauksiin liittyvät palvelut ja prosessit yhteentoimivasti kansallisten määritysten avulla

Yhteinen pohja järjestelmiin ja digipalveluihin tarvittavien ominaisuuksien hankkimiseen tai kehittämiseen

Yhteiset ajanvarausmääritykset ja Kanta mahdollistavat tiedon liikkumisen eri toimijoiden ja järjestelmien välillä ja jatkohyödyntämisen, pitkäaikaissäilytys Kanta-palvelussa

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Eri tavoin toteutetut järjestelmä- ja digipalveluratkaisut pystyvät liittymään kokonaisuuteen yhtenäisten rajapintojen kautta

Ajanvarausten Kanta-toteutus mahdollistaa ajanvaraustiedon näyttämisen OmaKannassa ja siirtymisen ajanvarauspalveluihin esim. siirrot, perumiset

Ajanvarauksen määrittelyt

Määrittelyt on päivitetty ja päivitetään [ajanvarausmäärittelyjen sivulle](#) (myös [Kommentointisivu](#) vielä saatavilla)

Määrittelydokumentit (kehittäjille):

- Sote-ajanvarauspalvelujen ja palveluohjauksen käsitteet (uusi versio jo julkaistu)
- Sote-ajanvaraus: yleiskuvaus ja terveydenhuollon ajanvarausratkaisujen kansalliset vaatimukset (päivitety version julkaisu 10/2024)
- Ajanvarauksen tietosisältömäärittely / Termeta-palvelu (julkaistu, pieniä täsmennyksiä vielä)
- Keskeisimmät ajanvarauksiin liittyvät koodistot (julkaistu + sote-palveluluokitus tulossa)
- Ajanvarausasiakirjan HL7 FHIR soveltamisopas / potilastiedon arkisto: käynnissä – luonnos simplifierissä, kommentointikierros 10/2024

Lisäksi:

- Päivitykset kirjaamisen ja toimintamallien oppaisiin
- Myös muut rajapinnat tärkeitä, esim. vapaiden aikojen kyselyt / HL7 Finland FHIR profiilit

Määrittelyissä ajankohtaista

- Pohjana aiempina vuosina tehdyt määrittelyt ja niihin päivitykset mm. 2023-2024 Kestävän kasvun ohjelman aluetyöpajoista sekä kevään 2024 kommentointikierrokselta
- Termeta-tietorakenteisiin vielä pieniä [päivityksiä](#)
 - Äidinkieli mukaan, palvelukieli siirtyy osaksi varattavan palvelun tietoja (viranomaisasioinnin kieli säilyy myös)
 - Pieniä korjauksia ajanvarauksen kohteen ja tunnistetietojen (resurssit, palvelupolut) rakenteisiin
 - Linkki päivitettyyn tietorakenteeseen yllä, julkaistaan ”Valmis” tilassa lokakuussa
- Yleiskuva ja vaatimukset -dokumentti viimeisteltävänä julkaisua varten kommentointikierroksen jälkeen, julkaisu lokakuussa
- Kanta-ajanvarauksen FHIR-soveltamisoppaan kommentointikierros
 - [Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ajanvarauksen FHIR-määrittelyiden esittely ja kommentointikierroksen avaus](#) 1.10.2024 klo 13:30

Otteita jo pidetyltä kommenttikierrokselta

n. 30 vastaajaa, rakenteisten vastausten lisäksi yli 330 sanallista kommenttia
KIITOKSET kommentoineille!

”Tervetulleita muutoksia käyttämiimme järjestelmiin!
Asiakkaalle varmasti suoraviivaistavaa, kun Omakanta
on keskitetty paikka.”

”Tietojärjestelmämuutokset keskeisiä siten, että tiedot
saadaan muodostumaan mahdollisimman
automaattisesti”

”Olisi hienoa, jos sitten jatkossa sosiaalipalveluissa olisi
käytössä samat arkistosanommat/palvelupyynnot, jotta
voisi mahdollisesti hyödyntää niiltä osin
terveydenhuollon toteutusta.”

”Tarpeet on tutkittu ja kuvattu hyvin. Monet 3.2
kohdassa kuvatuista tapahtumista ovat jo tuettuja
FHIR-spesifikaatiossa”

”Sekaanuksia ei tule kun tiedot on vain meillä ja
potilaillamme. Muille ei kuulu yritykseni ajanvaraukset.”

”Kuvaustapa, jossa esitellään ensin
tietojärjestelmäpalvelu ja sen jälkeen siihen
kohdistuvat vaatimukset, on hyvä.”

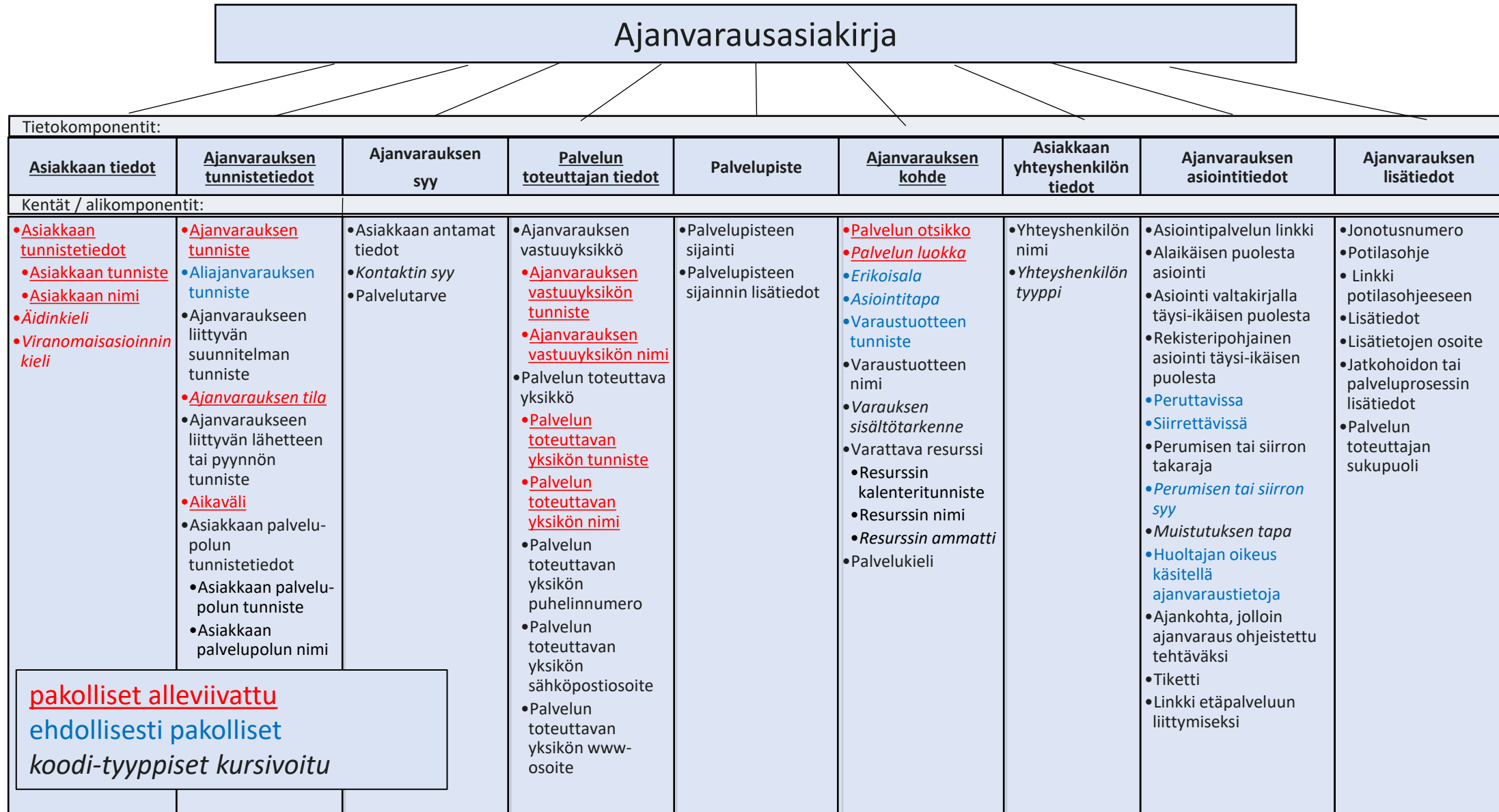
Merkittävimpiä muutoksia kommenttikierrokselta

- Ajanvaraustiedoista mahdollisuus siirtyä suoraan (varattuun) etäpalveluun
- Palvelujen kuvaaminen ja palveluihin liittyvien luokitusten tiedot
- Järjestelmätoteutusten yksinkertaistukset ja selkeytykset
 - Moniajanvarausten yksinkertaistaminen
 - Palvelutapahtuman hallinnoinnin selkeämpi erottaminen ajanvaraustietojen hallinnoinnista (palvelutapahtuman hallinnoija -rooli)
- Tietosisältötäsmennykset, muun muassa
 - Selkeä paikka asiakkaan tuottamille vapaamuotoisille tiedoille
 - Kielitietojen täsmennykset / selkeytykset, mahdollisuus välittää äidinkieli-tieto
- STM käyttöoikeusasetuksen huomiointi ja käyttövaltuustarkistusten täsmennykset
- Erilliset osiot ajanvarausten suhteesta hoidon tarpeen arviointiin ja terveydenhuollon hoitoilmoituksiin

Ajanvarausasiakirja ja sen tietokomponentit

Termeta-tietosisältörakenne ja FHIR-määrittely ”tuotettu rinnakkain”

Sote-ajanvaraus - yleiskuvaus ja terveydenhuollon ajanvarausratkaisujen kansalliset vaatimukset v2.1

1 Johdanto

2 Kehittämistavoitteet

3 Asiakas- ja ammattilaistarpeet ja ajanvarausprosessin tehtävät

4 Ajanvarauspalvelujen kehittämisen linjaukset

5 Tietojärjestelmäarkkitehtuurin yleiskuva ja tietojärjestelmäpalvelut

6 Terveydenhuollon ajanvarausasiakirjan Kanta-vaatimukset

7 Ajanvaraukseen liittyvien asiointi- ja Kanta-palvelujen vaatimukset

8 Ajanvarauksen vastuuyksikön tietojärjestelmäpalvelujen ja pääsynhallinnan vaatimukset

9 Ajanvarausten hallinnoinnin vaatimukset

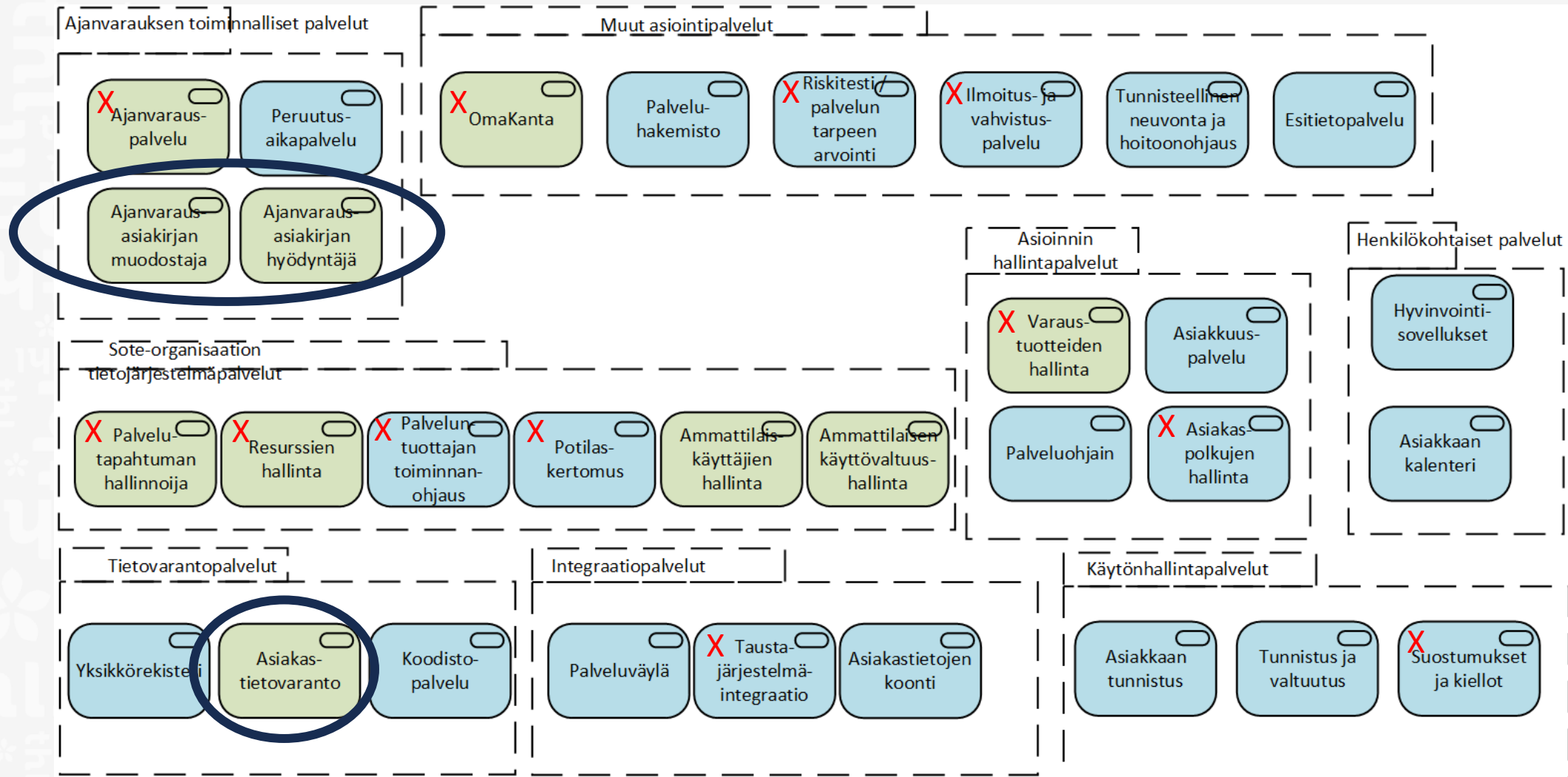
Lähdeluettelo

Liite 1. Esimerkki alueellisen ammattilaisajanvarauksen tiedonkulusta

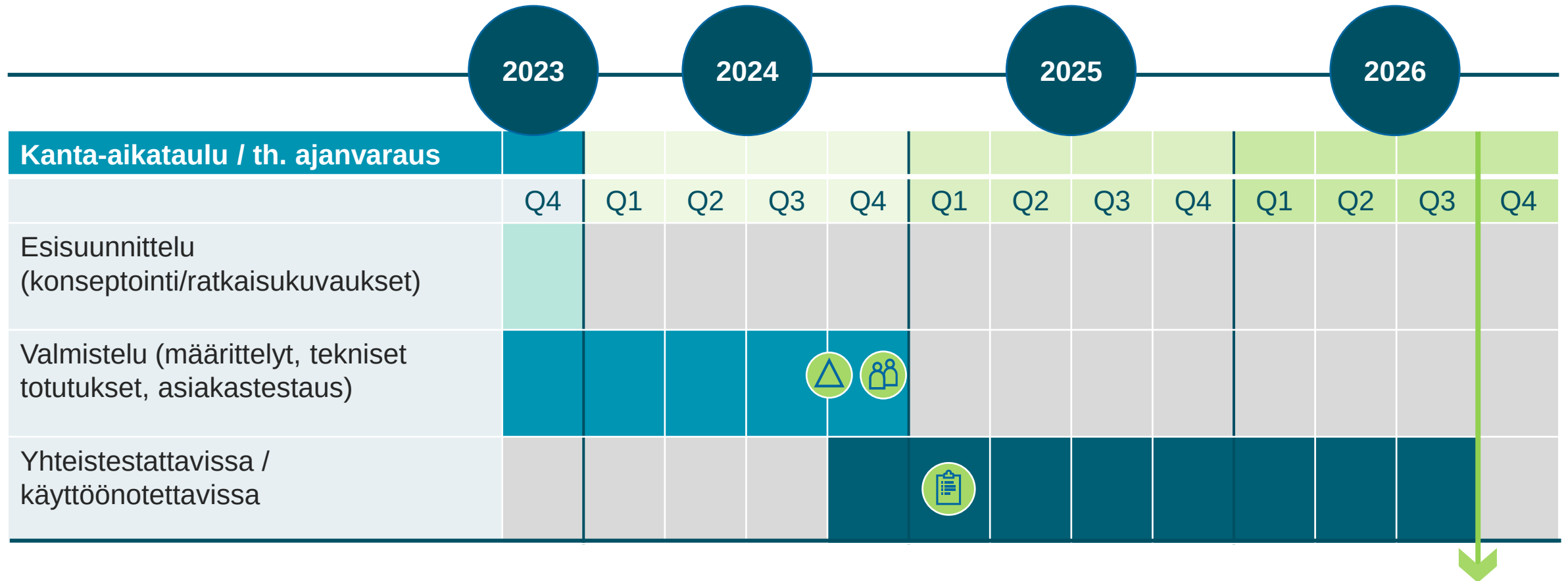
Liite 2. Ajanvaraustietojen suhde hoidon tarpeen arvioinnin tietoihin

Tietojärjestelmien roolit

(Yleiskuva ja vaatimukset / loogiset tietojärjestelmäpalvelut, luku 5)

Terveydenhuollon ajanvaraustiedot / Kanta-aikataulu

Esisuunnittelu (konseptointi/ratkaisukuvaukset)

Valmistelu (määrittelyt, tekniset toteutukset, asiakastestaus)

Yhteistestattavissa/käyttöönotettavissa

Määrittelyt julkaistu

Asiakastestaus mahdollista

Yhteistestaus mahdollista

Käyttöönoton DL
1.10.2026
asiakastietolaki

Pilotointi ja alueyhteistyö

- Pilotoinneissa ja alueyhteistyössä THL ja Kela tukevat Suomen kestävän kasvun ohjelmaan osallistuvia alueita ja näiden tietojärjestelmätoimittajia siinä työssä, jota he tekevät ajanvarauksen kehittämiseen liittyen

Alueet ja toimittajat saavat tukea ajanvarauksen palveluiden toteuttamiseen kansallisten määritysten pohjalta, esim. huomiointi eri palvelujen prosesseissa ja Kanta-valmiudet

THL ja Kela validoivat ja täsmentävät yhteistyön kautta kansallisia määrittymiä ja tukevat alueen kehittämistyötä auttaen soveltamaan määrittymiä alueen tarpeisiin ja ratkaisuihin

**Esimerkki
yhteistyöstä
alueen kanssa**

Kela ja THL
esittelevät
kansallisia
määrittymiä.

Alue pyrkii toimittajan
kanssa toteuttamaan
jonkin sovituksen kohteen,
esim. rokotusten
ajanvarauksen
kansallisten määritysten
mukaisesti.

Kela, THL, alue ja
toimittajat tapaavat ja
keskustelevat
määritysten
soveltumisesta alueen
todelliseen tilanteeseen.

Alueet ja
toimittajat
kommentoivat
kansallisia
määrittymiä.

Kela ja THL
tarkentavat
ja kehittävät
edelleen
kansallisia
määrittymiä.

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Yhteenveto

- Ajanvaraustietojen saatavuus ja yhteentoimivuus keskeinen kansallinen tavoite
- Kansallinen eteneminen ”terveydenhuolto edellä”, mutta sosiaalihuolto jo huomioitu monissa sisällöissä
 - yksityiskohtaiset täsmennykset ja vaatimukset sosiaalihuollon osalta julkaistaan myöhemmin erikseen
- FHIR-määrittelyt keskeisiä
 - **Kanta-soveltamisopas terveydenhuoltoon – kommentoi ja vaikuta!**
 - FHIR-rajapinnat vapaiden aikojen kyselyihin ja ajanvaraustoimenpiteiden tekemiseen (HL7 Finland)
- Siirtyminen määrittelyvaiheesta toteutuksiin käynnissä
- Pilottiyhteistyö jatkuu, toteutusten sekä käyttöönottojen tuki laajenee
- Hyödynnä myös muut jo julkaistut ja päivittyvät [määrittelyt](#)!

Kiitos!

sotetiedonhallinta@thl.fi